

AK-HÍRLEVÉL

Magyar nyelv hete
a Nemzeti Színházban

Kaszás Attila Terem
2023. április 26. 19:00

PETŐFI 200

A Színház- és Filmművészeti Egyetem II. éves zenés színművész
osztályának előadása

Művészibeszéd-tanár:
Szilágyi Enikő

Osztályvezető tanárok:
Kiss-B. Atilla, Homonnay Zsolt

Rendezte:
Vidnyánszky Attila

Közreműködik:
Antolovics Péter, Árki Lili Katalin, Bartus Bertalan, Bayer Fruzsina,
Fogl Noémi, Kertész Nóra, Lipics Franciska, Nagy Alma Virág,
Nagy-Jancsó Júlia, Péntek Fanni, Rácz-Almási Vivien, Szabó Cintia,
Szalay Ágnes, Tassonyi Balázs, Tóth Norbert, Vajda Zoltán Richárd

Az eseményt megnyitja és az **ANYANYELVI PIKNIK** országjáró sorozatot
ismerteti **prof. dr. Balázs Géza** egyetemi tanár (SZFE) és
Terdikné dr. Takács Szilvia magyartanár, a **Petőfi Kulturális Ügynökség**
szakértője.

Az előadás ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött.

Regisztráció: takacs.robort@petofiugynokseg.hu

AK-HÍRLEVÉL

ANYANYELVI PIKNIK PETŐFIVEL A MAGYAR NYELV HETÉN

A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága és a Petőfi Kulturális Ügynökség Kazinczy Műhelye új országjáró anyanyelvi rendezvénysorozattal készül, amelynek koncepcióját **2023. április 26-án** a Nemzeti Színház Kaszás Attila Termében mutatja be a magyar nyelv hetén, amit egy lebilincselő PETŐFI 200 előadás követ.

SZERETETTEL VÁRUNK MINDENKIT!

MEGJELENT!

Az áldozat fogalmának változásai (Czine Ágnes alkotmánybíró), a futballutánzó játék, a gombfoci mint hungarikum művelődés- és névtörténete (Gráfik Imre néprajzkutató), a nyelvtanulást támogató digitális eszközök (Móser Anna, Szűts Zoltán), latin és görög eredetű kifejezések a neveléstudományban (Gógh Előd, Kővári Attila), magyar szólások párhuzamai a törökben (Pacsai Imre). A szó- és szólásmagyarozatok rovatban Büky László a lábászról, Sántha Attila Forrófalva nevééről, Balogh Lajos az özönnövényről és özönállatról ír. Könyvkritikák: Szikszainé Nagy Irma: Intertextuális tükrök (Vitéz Ferenc), Sverker Johansson: A nyelv eredetéről (Pölcz Ádám), Balázs Géza: A Magyar Nyelvőr viharos története (Kiss Anita), Villányi Péter: Galgamácsai népmesék és mondák (Balázs Géza). A lap élén beszélgetés olvasható az alapító Molnár Pállal a Balassi Bálint-émlékkard nemzetközi irodalmi díjról.

Online elérhető: <https://nyelvor.mnyknt.hu/147-evfolyam-2-szam/>

AK-HÍRLEVÉL

Bemutattuk Balázs Géza „karanténtrilógiáját” a Néprajzi Múzeumban

- ▣ NYELVSZOKÁSOK (2020)
- ▣ A MŰVÉSZET ÉS A NYELV SZÜLETÉSE (2021)
- ▣ FOLKLÓR ÉS NYELV (2022)

Az eseményt **Kemecsi Lajos**, a Néprajzi Múzeum főigazgatója nyitotta meg. Köszöntőt mondott **Demeter Szilárd**, a Petőfi Irodalmi Múzeum főigazgatója. A köteteket és a szerző munkásságát méltatták: **Aczél Petra** egyetemi tanár (MOME), **Kolozsvári István** néprajzkutató, a Népművészeti Egyesületek Szövetsége, valamint a Bihari Népművészeti Egyesület elnöke, **Hujber Szabolcs** adjunktus (EKKE, Eger), **Kapitány Ágnes** és **Kapitány Gábor** kulturális antropológus, egyetemi tanár (MOME), **Verebélyi Kincső** néprajzkutató (ELTE), **Voigt Vilmos** néprajzkutató, professor emeritus (ELTE).

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

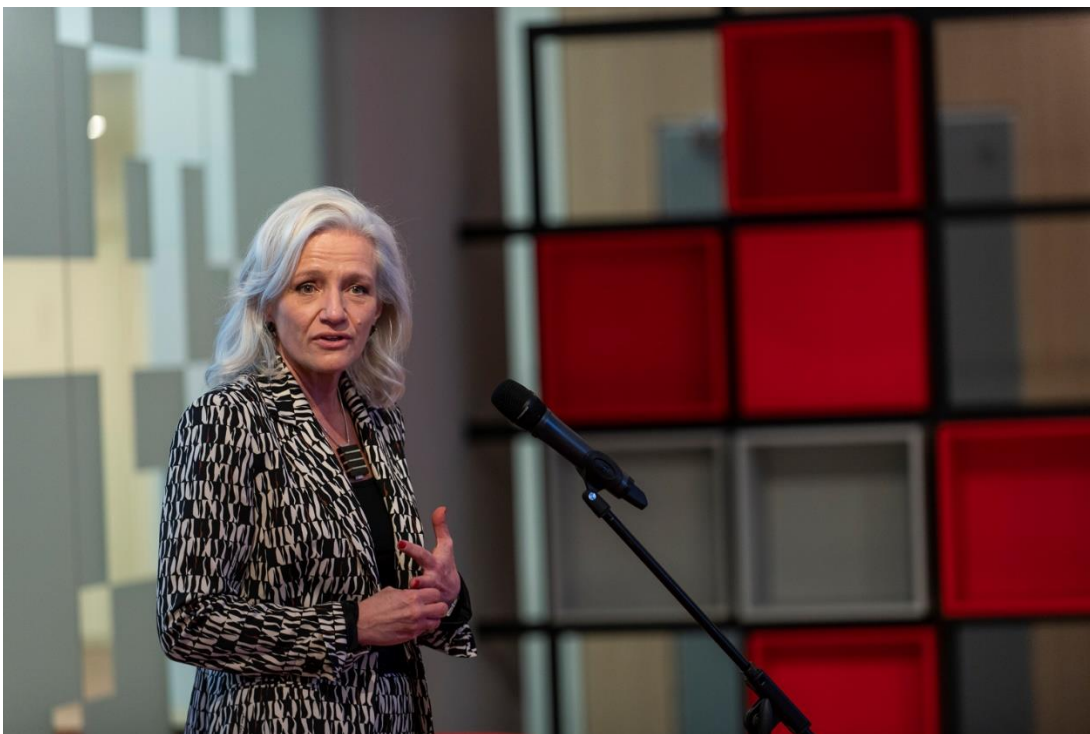

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

Valóságajlítás, többletvalóság. Nemzetközi transzdiszciplináris konferencia 8. Gyalogút Bolyai-konferencia

AK-HÍRLEVÉL

AK-HÍRLEVÉL

ELKEZDŐDÖTT!

A KOSSUTH-SZÓNOKVERSENY BEMUTATJA SZABADEGYTEM

RETORIKA, MEGGYŐZÉS, ÉRVELÉS – ONLINE
SZABADEGYTEM A HÉTKÖZNAPOK RETORIKÁJÁRÓL

Az online előadások időtartama 30 perc, csütörtökönként 18:30-tól,
a Microsoft Teamsen

Regisztráció: takacs.robert@petofiugynokseg.hu

AK-HÍRLEVÉL

A KOSSUTH-SZÓOKVERSENY
BEMUTATJA

PETŐFI
VS
KOSSUTH

SZABAD- EGYETEM

RETORIKA, MEGGYŐZÉS, ÉRVELÉS – ONLINE
SZABADEGYETEM A HÉTKÖZNAPOK RETORIKÁJÁRÓL

Az online előadások időtartama 30 perc, csütörtökön 18:30-tól,
a Microsoft Teamsen

- ÁPRILIS 6.** / **Hujber Szabolcs** (adjunktus – EKKE, dalszövegíró): A szövegalkotás rejtelmei – így szabjuk az előadó „testére” a dalszövegeket
- ÁPRILIS 13.** / **Tóth M. Zsombor** (adjunktus – ELTE TÖK, magyartanár): Humorban nem ismerünk tréfát, avagy hogyan forgassuk a verbális pávatollat? A humor szerepe és alkalmazása a retorikában
- ÁPRILIS 20.** / **Balázs Géza** (nyelvész, néprajzkutató, egyetemi tanár – SZFE): Képernyőretorika – digitális nyelvi stratégiák
- ÁPRILIS 27.** / **Lócsi Tamás** (adjunktus – ELTE TÖK, szakértő – PKÜ): Az ősi stand up – Felkészülés a szónoklatra és a rögtönzés stratégiája
- MÁJUS 4.** / **Aczél Petra** (nyelvész, kommunikációkutató, egyetemi tanár – MOME): Hamupipóke cipője – az érvelés titkainak nyomában
- MÁJUS 11.** / **Török Ádám** (tiktokker, a Dumaszház fellépője): Hogyan lettem inluenszer? – Típek kezdő tiktokereknek
- MÁJUS 18.** / **Pölcz Ádám** (nyelvész, adjunktus – ELTE TÖK, programiroda-vezető – PKÜ): Nincs mindenkinek igaza – A kulturált vitatkozásról
- MÁJUS 25.** / **Ványi Ágnes** (logopédus, a Magyar Logopédusok Szakmai Szövetségének főtiktára) és **Szűcs Antal Mór** (logopédus-zeneterapeuta, tanársegéd – ELTE BGGYK): Hangvarázslat – kávé Montágh Imrével és Steve Jobbsszal

A szabadegyetem kapcsolódik az ELTE TÖK Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke, a PKÜ Kazinczy Műhelye, valamint a Nemzeti Színház által szervezett Kossuth-szónokversenyhez. Az online szabadegyetem jelenléti felkészítő táborral zárul szeptemberben, a Balatonnál.

JELENTKEZÉS, ÉRDEKLŐDÉS
takacs.robort@petofiugynokseg.hu

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ
2023. március 29. éjféli

Petőfi
Kulturális
Ügynökség

PETŐFI

ELTE TÖK
TANÍTÓ- ÉS ÖVVEKZŐ KÖR

NEMZETI SZÍNHÁZ
1801

A NEMZETI SZÍNHÁZA

AK-HÍRLEVÉL

ÉLETMŰPODCAST DR. BALÁZS GÉZÁVAL, AZ MNYKNT TISZTELETBELI ELNÖKÉVEL

Szenvedélye a megfigyelés, a nyomozás, a rendszerezés, és ezt mind megtalálta a nyelvészetben. Olykor eltűnt civilizációk után kutat a világ másik felén, a legboldogabbnak mégis a Tisza közepén, egy kenuban érzi magát. A Puzzle harmadik epizódjának vendége Balázs Géza nyelvész, néprajzkutató, egyetemi tanár.

Spotify: <https://spoti.fi/411R28>

Apple: <https://apple.co/41pWskH>

Google: <https://bit.ly/41nsffe>

AK-HÍRLEVÉL

TOVÁBBI TERVEZETT PROGRAMJAINK NYÁR VÉGÉIG:

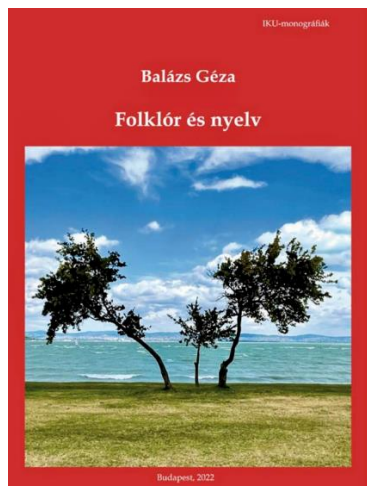
2023. július 5–9. **13. Élő magyaróra-tábor.** A magyar nyelv tanárainak, barátainak tábora, Sátoraljaújhely, Széphalom

2023. július 8. Petőfi-szótár. **Széphalmi esszékonferencia,** PIM Magyar Nyelv Múzeuma, Széphalom

2023. július 24–27. **VIII. Partiumi szabadegyetem.** Berettyóújfalu

2023. július 30–31. **Tündérművek szép napok:** Nagyar, Luby-kastély, Aranyosapáti (Aranyosziget gyermektábor), Petőfi szimbolizmus, táji, érzelmi kapcsolatok

Figyelmükbe ajánljuk:

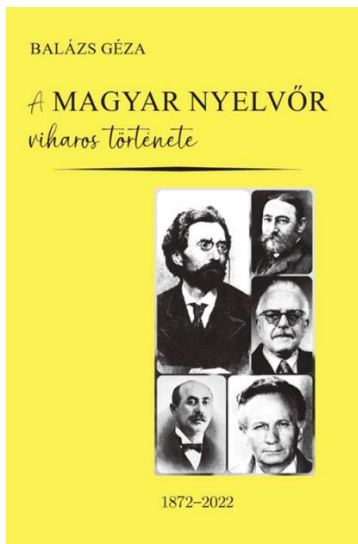

Balázs Géza „karanténtrilógiája” a szerző folklórnyelvészeti munkásságának összefoglalója: Nyelvszokások (2020), A művészet és a nyelv születése (2021), Folklor és nyelv (2022). A kötetek a legkorábbi gyűjtésektől (graffiti, tetovált szövegek) a legutóbbi időben született elméleti tanulmányokig tartalmazzák az egymásra épülő, egymással párbeszédben álló írásokat. A Folklor és nyelv című kötet elméleti része frazeográfiai, szemiotikai, antropológiai nyelvészeti megközelítéseket mutat be. A második rész a nyelvben fölfedezhető archaizmusra hívja föl a figyelmet: gyermekmondókák, ráolvasás, álom, titkosnyelvek. A harmadik részben a szerző által kutatott műfajok szerepelnek: anekdota, memovers, gesztusvicc, helyzetmondát, feliratirodalom. A negyedik rész a mai folklór és nyelv világába kalauzol egyes dokumentált jelenségeken keresztül: firkálások, tetoválások, jelszavak, mai szólások, locsolóversek.

Megvásárolható: <https://e-nyelv.hu/termek/balazs-geza-folklor-es-nyelv-folklor-muveszet-irodalom-nyelv/>

AK-HÍRLEVÉL

„A Nyelvőr nem pusztán egy tudományos, ismeretterjesztő, nyelvészeti, nyelvművelő lap, nemcsak a szerkesztők és munkatársak, hanem a magyar nyelvtudomány, sőt tudományos élet kalandos, sok tekintetben fölemelő, más estekben elszomorító, elgondolkodtató dokumentuma. Aligha képzelhető el modern nyelvtudomány és tudományos közélet a Magyar Nyelvőr tanulmányozása nélkül.”

Balázs Géza A Magyar Nyelvőr viharos története című könyve az elmúlt 150 év eseményeit összegzi illusztrációkkal, dokumentumokkal emléket állítva a 3350 „dolgozótársnak”, akik név szerint szerepelnek a kötetben.

Online elérhető és megvásárolható: <https://nyelvor.mnyknt.hu/a-magyar-nyelvor-tortenete/>

Színház és nyelv

MNYKNT, Budapest, 2022

AK-HÍRLEVÉL

Hogyan törik a magyar nyelvet a színpadon? Mitől eredeti és különleges a Bánya-szöveg, a Székely-replika? Melyik műben olvashatunk a százszázalékos katarzisemelésről?

A Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda honlapján (www.e-nyelv.hu) 2014 októberében indult el a Színház és nyelv rovat, és 2021 márciusáig havi rendszerességgel jelentek meg az írások, amelyekből az itt fölített kérdésekre is választ kap az olvasó. Az ötlet Balázs Gézáé, a kötet lektoráé, aki tudja, hogy nagyon szeretek színházba járni, kortárs magyar drámákat olvasni, amelyeknek nyelvészként akár szó- és kifejezéshasználátát is vizsgálhatnám. A javaslat a Tiszatúrán hangzott el, még pontosabban a szatmárcsekei parton. A felvetést tett követte, a megjelent írásokból olvasható egy válogatás a kötetben, így kerekedett ki az ötvenes szám. A színházra nagyszerű metaforákat lehet alkalmazni: lélekbalzsam és gyógyír, azonban számomra a színház és a kortárs magyar dráma szív szerelem, így a szakma és a szenvedély összekapcsolódásának a szülötte ez a kötet. Nemcsak nézőként, hanem drámaolvasóként is. Hozzám a legközelebb a kortárs magyar szerzők művei állnak, így Székely Csabáé, Háy Jánosé, Egressy Zoltáné, Pintér Béláé, Kornis Mihályé, Tasnádi Istváné, a Mohácsi testvéreké és nem utolsósorban a szűkebb pátriám íróié, Ratkó Józsefé, Fazekas Istváné és Onder Csabáé. Ugyanakkor több írás foglalkozik az újrafordítással, újraírással, például Parti Nagy Lajos Tartuffe- és Tisztújítás-átiratával, Závada Péter és Bíró Bence Feydeau A balek (A hülyéje) című opusával. A nyelvészszemmel olvasott drámák szövegeinek elemzése egy teljesen új műfajt képviselnek: a szubjektív nyelvészetiét. Azonban ha konkrétan kell fogalmaznom, akkor az egyéni, új szavak (neologizmusok) használatát emelném ki, valamint a különböző stílusrétegek tobzódását, egybecsengését és disszonanciáját a bemutatott művekben. Ezek egyedi színnel és humorral fűszerezik az előadást, illetve a művet. Tanárként nem hallgathatom el, hogy bizonyos szövegrészletek az oktatásban is alkalmazhatók többek között a stílusrétegek, a szóalkotási módok tanítása során, különlegességükkel mindenképpen figyelemfelkeltőnek bizonyulhatnak a „száraz” nyelvtanórán. Egy-két „vendégírás” egészíti ki a kortárs magyar drámák nyelvhasználatát bemutató írások sorát, így „igen komoly” javaslatot teszek arra, hogy miként olvassunk kortárs magyar drámát; miként oldotta meg egy színész az azt, hogy segítsen neki a sűgő; mi az a limerick vagy az online szájreklám; olvashatók operettszöveg-variációk, színházi szösszenetek és néhány esetben a szerző nem kortárs, de az előadás új, pl.: Csokonai Vitéz Mihály: Az özvegy Karnyóné és a két szeleburdiak. Természetesen a legnagyobb „forrás” az előadásokat illetően szűkebb pátriám: a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház, a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiválja, a nyíregyházi Vidor Fesztivál, de természetesen gyakran eljuthattam budapesti előadásokra is. Számomra a színház szív szerelem, a színházi bakancslistám egyik kiemelt pontja e kötet megjelenése volt, a másik: egy év alatt legalább 85 előadást szeretnék megnézni, mint a Kritikusok díjának szavazói. Az írások a megjelenés hét évének időrendjében szerepelnek, nem tartottam célszerűnek a tematikus elrendezést, mivel így a színház és a kortárs magyar dráma sokszínűsége és varázsa még fokozottabban érvényre juthat. A kötetet név- és címmutató egészíti ki, kizárólag az előadásokra, a darabokra és a színészekre, színházi kollégákra vonatkozóan. (Minya Károly)

AK-HÍRLEVÉL

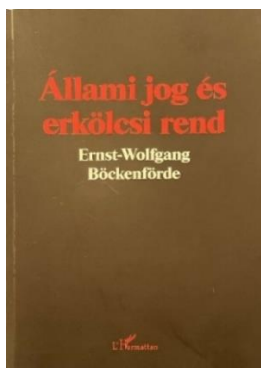

A nyelv, a magyaroknak a magyar nyelv a legfőbb nemzetösszetartó erő. A Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport 2000 óta figyeli és elemzi a magyar nyelvi jelenségeket, s jelentéseit ötévente tanulmánykötetben adja ki. A 2005-ös, 2010-es és 2015-ös jelentést követően ebben a kötetben a kutatócsoport ismét áttekinti a mai magyar nyelv állapotát a hangzásvilágtól a digitalizáció hatásáig. A szerzők figyelme kiterjed a határon túli magyar nyelvhasználatra (nyelvi tájak), és hírt adnak az elgondolkodtató (alternatív) nyelvtörténeti kutatásokról. A kötet dokumentumokat közöl a magyar nyelvkultúráról: megtalálhatók benne a 2015–2020 közötti időszak legfontosabb új szavai, valamint kifejezései. Az elemzések célja az anyanyelvi kultúrát segítő nyelvstratégia szolgálata.

A kötet szerzői budapesti, egri, nyíregyházi nyelvészek, a határon túliakat pedig ungvári, adai, újvidéki, kassai, kézdivásárhelyi, lendvai nyelvészek képviselik.

Könyvünk az 1970-ben alapított Anyanyelvi Konferencia (ma: Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága), a 2000-ben alakult Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoport, a 2006-ban létrejött Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda (Manyszi) és a Petőfi Kulturális Ügynökség Kazinczy Műhelyének összefogásával valósult meg.

A kötet megvásárolható a www.e-nyelv.hu honlap könyvesboltjában.

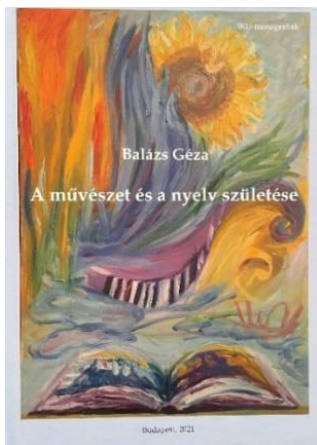

Ernst-Wolfgang Böckenförde (1930–2019) német jog- és vallásfilozófus államelméleti munkássága nagy hatással volt az NSZK-ra, kimutathatóan Ratzinger bíborosra, a későbbi XVI. Benedek pápára, aktualitása pedig – az Európa előtt álló gondok miatt – egyre inkább növekszik. Tanulságos az ún. Böckerföerde-paradoxon (vagy lemma): „A szabadelvű jogállam

AK-HÍRLEVÉL

struktúrájának sajátja, hogy az állam létalapját olyan előfeltevések alkotják, amelyeket az állam maga nem tud anélkül garantálni, hogy ne tenné kérdésessé szabadelvű voltát.” Böckenförde legfontosabb írásait dr. Arató Balázs jogász, a Károli Gáspár Református Egyetem docense gyűjtötte csokorba, és fordította le pontosan, egyúttal közérthetően.

Balázs Gézának a magyar tudományban lappangó megközelítéseket metafizikai nyelvészet néven összefoglaló munkája a művészet és a nyelv közös gyökereit keresi. A művészet és a nyelv strukturális, funkcionális, valamint metafizikai megközelítéseiben egyaránt kimutathatók közös ontológiai (antropológiai) kapcsolatok, és adható egy teljességre törekvő magyarázat. A szerző a művészet és a nyelv kapcsán a következő közös jelenségekre hívja fel a figyelmet: differenciálatlan tudatformák, ősfolklor, alapformák, együttállások, ösztönös összekapcsolódások, motorikus jelenségek, absztrakció. További közös jelenségek: ritmus, szimmetria, indexikalitás, ikonicitás, dallam és nyelv, kép és nyelv kapcsolata. A könyv négy részből (Alapvetés, Eredet, Természeti alapformák, Rekonstrukciók), ezen belül húsz fejezetből áll. A kötetet Moritz Livia festőművész páratlan színvilágú képei díszítik. A kötet megvásárolható a www.e-nyelv.hu honlap könyvesboltjában.

Információk TAGDÍJFIZETÉSRŐL

Bankszámlánk adatai (nemzetközi és hazai) utaláshoz (tagdíjfizetés): SWIFT-kód: BUDAHUHB. Nemzetközi IBAN bankszámlaszám: HU49-10100716-01517103-00000004. Magyarországi utaláshoz: MKB Bank 10100716-01517103-00000004. Ezekon a számlaszámokon folyamatosan várjuk tagjaink tagdíjbefizetéseit. A tagdíj összege egy évre: 3000 Ft, diákoknak: 1500 Ft.